

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

1

לפני כבוד השופטת רות רונן

המבקשת: יהודית דה לנגה
ע"י ב"כ עוה"ד רון ופלד

נגד

המשיבים: טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד הרטמן, טולצ'ינסקי, זמיר, הירש
ואפשטיין

2

החלטה

3

1. המבקשים הגישו נגד המשיבה (להלן: "טבע" או "החברה") שתי בקשות לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת (בקשות אלה יכוננו להלן: "הבקשות המקוריות" או "בקשות הגילוי המקוריות"). המבקשים 2-3 הגישו את בקשתם ביום 1.4.2019 ואילו המבקשת 1 הגישה את בקשתה 3 ימים לאחר מכן, ביום 4.4.2019. כפי שיתואר בפירוט להלן, עסקו שתי הבקשות המקוריות באותו נושא.

10

2. טבע הגישה ביום 29.4.2019 בקשה להעביר את הדיון בשתי הבקשות למותב אחד. בתגובה הודיעו באי כוחם של שלושת המבקשים ביום 19.5.2019 כי הם מסכימים לפעול במשותף תחת ייצוג אחד, וכי הם מבקשים להגיש בקשה מאוחדת לגילוי מסמכים. טבע לא התנגדה לבקשתם, תוך שהיא עתרה כי בית-המשפט לא יתיר למבקשים במסגרת כתב הטענות המאוחד להעלות טענות עובדתיות או משפטיות חדשות או לצרף ראיות חדשות שלא הועלו על-ידיהם במסגרת הבקשות המקוריות.

17

18

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

1 לאור האמור לעיל נקבע ביום 29.5.2019 כי המבקשים יגישו בקשה מאוחדת.
2 בהתאם הוגשה ביום 14.7.2019 בקשה מאוחדת אחת על-ידי המבקשים (שתכונה
3 להלן: "הבקשה המאוחדת").
4
5 3. עוד יובהר כי ביום 24.5.2019, לפני הגשת הבקשה המאוחדת (אולם לאחר הגשת
6 הבקשות המקוריות), הודיעה טבע כי היא הגיעה לפשרה עם התובע הכללי של
7 מדינת אוקלהומה. הסכם הפשרה אושר על-ידי בית-המשפט בארה"ב ביום
8 24.6.2019, ובמסגרתו התחייבה טבע בין היתר לשלם למדינת אוקלהומה סכום
9 של 85 מיליון דולר. לגישת ב"כ המבקשים אושר גם הסכם פשרה נוסף במדינת
10 אוהיו בסך 45 מיליון דולר בכסף ובמוצרים (ר' פרוטוקול ישיבת 9.2.2020 עמ' 4
11 שורה 8). יחד עם זאת אין חולק כי רוב רובן של התביעות האחרות שהוגשו נגד
12 טבע עדיין תלויות ועומדות והדיון בהן טרם הסתיים.
13

טענות המבקשים

14
15 4. בבקשותיהם (הן הבקשות המקוריות והן לאחר מכן בבקשה המאוחדת), התייחסו
16 המבקשים לפרשה שכונתה "פרשת האופיואידים". המבקשים הבהירו כי
17 אופיואידים הם חומרים כימיים - טבעיים (המכונים "אופיאטים") או סינטטיים,
18 המשפיעים על מערכת העצבים המרכזית, משככים כאבים ומשרים תחושה טובה.
19 מדובר - כך לטענת המבקשים - בחומרים ממכרים ביותר שגרמו למי שצרף אותם
20 לנזקים בריאותיים קשים ולעתים אף למוות (ר' למשל ס' 2 לבקשה המאוחדת).
21

22 המבקשים טענו כי טבע עודדה רופאים לרשום תרופות המכילות אופיואידים
23 במינונים החורגים מההתוויות המותרות, ואף העניקה מימון מסיבי לצורך פרסום
24 מחקרים הנחזים להיות אובייקטיביים, המעודדים שימוש באופיואידים לשלל
25 מטרות. טבע אף הטעתה רופאים ומטופלים ביחס לתועלת מהתרופות הללו
26 ומהנזקים והסיכונים הכרוכים בשימוש בהן (ס' 3 לבקשה המאוחדת). את כל אלה
27 עשתה טבע כדי להגדיל את רווחיה על חשבון בריאותם של מטופליה.
28

29 5. כנגד טבע הוגשו בארצות-הברית הליכים רבים מאוד (תביעות אזרחיות ופליליות)
30 ביחס לפרשת האופיואידים, בהם הועלו כנגדה טענות ביחס לקידום פסול של

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

- 1 התרופות ולאחריותה בגין נזקים שנגרמו כתוצאה מהשימוש בהן. הסכום הכולל
- 2 של מאות התביעות שהוגשו עד כה נגד טבע בפרשה זו מוערך בסכום של מיליארדי
- 3 דולרים. לגישת המבקשים, הנזק הצפוי לטבע ולחברות הבנות שלה בקשר לכך
- 4 הוא גדול בהרבה מההכנסות שנוצרו להן.
- 5
- 6 בבקשה המאוחדת פירטו המבקשים את הבסיס הראייתי לטענותיהם – הן ביחס
- 7 לתשלום לרופאים על-ידי טבע כדי שיקדמו את השימוש החורג באופיואידים (ס' 27
- 8 – 32 לבקשה המתייחסים לשיווק של התרופה fentora); הן ביחס למימון פסול
- 9 של ארגונים המפרסמים מאמרי דעה ומחקרים התומכים בשימוש באופיואידים
- 10 (ס' 33 – 43 לבקשה); והן ביחס לפרסום מטעה על האופיואידים על-ידי קבוצת
- 11 טבע (ס' 44 – 55 לבקשה, המסתמכים בעיקרם על כ-1,500 תביעות שהוגשו נגד
- 12 טבע בקשר למכירה ושיווק של אופיואידים).
- 13
- 14 6. בבקשה המאוחדת טענו המבקשים כי הם העמידו תשתית ראייתית ראשונית
- 15 המצדיקה את קבלתה. כך, המעורבות של טבע בפרשת האופיואידים גרמה לטבע
- 16 ולחברות בנות שלה מ"קבוצת טבע" נזקים אדירים, והיא עוד צפויה לגרום להן
- 17 נזקים נוספים בעתיד (ס' 56 לבקשה). נטען כי העובדות המתוארות בבקשה
- 18 מעמידות תשתית ראייתית ראשונית לתביעה של טבע נגד נושאי המשרה בה שידעו
- 19 על "מגפת האופיואידים הפוקדת את ארה"ב" (ס' 57 לבקשה המאוחדת).
- 20
- 21 7. המבקשים טענו כי נגד נושאי המשרה שאישרו את פרקטיקות השיווק הפסולות
- 22 (בין באופן מפורש או בהעלמת עין) עומדת לטבע עילת תביעה בגין הפרת חובת
- 23 הזהירות, כאשר לגישת המבקשים נראה על פני הדברים כי מדובר בהפרת חובת
- 24 הזהירות בפזיזות. לגישתם, הם אינם יודעים מי מנושאי המשרה אישר את
- 25 הפרקטיקות הללו ואחראי כלפי טבע בקשר לכך.
- 26
- 27 עוד טענו המבקשים כי לטבע עומדת גם עילת תביעה בגין הפרת חובת אמון כלפי
- 28 מי שהיו בתקופה הרלוונטית נושאי המשרה בה, בהיותם במצב של ניגוד עניינים.
- 29 זאת בין היתר מאחר שטבע לקחה חלק בפעילות שהיטיבה עמם, תוך שפעילות זו
- 30 גרמה לטבע לחשיפה ארוכת טווח אדירה בהיקפה. המבקשים ציינו כי מכוח עילה

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

1 זו רשאית טבע לדרוש מאותם נושאי משרה בין היתר השבה של מענקים והטבות
2 מבוססי ביצועים ששולמו להם על-ידיה. למרות זאת, טבע לא עשתה כן ולא פעלה
3 לממש את זכויותיה.
4

הבקשה לסילוק על הסף

5
6 8. עוד בטרם השיבה טבע לבקשה לגילוי מסמכים לגופה, היא הגישה בקשה
7 לסילוקה על הסף, ולחלופין לעיכוב ההליכים בה.
8
9 לגישתה של טבע, שתי הבקשות המקוריות נושא הבקשה המאוחדת הוגשו בחיפזון
10 והן אינן בשלות. זאת, כל עוד מתקיימים הליכים משפטיים מקבילים נגד החברה,
11 שהחברה מכחישה במסגרתם את הטענות המועלות נגדה. עוד נטען כי במועד
12 הגשת הבקשה המאוחדת, נזקיה של טבע טרם התגבשו. המבקשים התייחסו
13 בבקשותיהם לנזקים עתידיים "צפויים" ול"חשיפה" של טבע. נזקים כאלה אינם
14 מקימים עילת תביעה. טבע טענה כי הגשת בקשות לא בשלות, מצדיקה את סילוקן
15 על הסף.
16

17 עוד טענה טבע כי דירקטוריון החברה יוכל לקבל החלטה אודות הגשת תביעה נגד
18 מי מנושאי המשרה בה בעת הראויה לכך. טבע ציינה כי היא חברה שהבעלות בה
19 מבוזרת, וכי לא הועלתה טענה לפיה הדירקטוריון מושפע מבעל מניות אחד.
20 דירקטוריון החברה הוא עצמאי, והרכבו היום השתנה ומכהן בו רק דירקטור אחד
21 שכהן בו גם בשנת 2014. בנסיבות אלה אין לטענתה הצדקה לכך שבית-המשפט
22 יאפשר לבעלי מניות כמו המבקשים להתערב בתהליך הקבלת ההחלטות בחברה
23 באופן שהוא ממילא חריג, ושהוא יאפשר למבקשים לקבל בשמה של טבע
24 ובמקומה החלטות שטרם הגיע המועד לקבלן.
25

26 9. טבע הדגישה כי בשלב זה, הגשת הבקשה על-ידי המבקשים מנוגדת במובהק
27 לטובתה של החברה. טענות המבקשים בהליך דנן מכוונות למעשה נגד טבע. אם
28 בית-המשפט יכפה על טבע למסור בהליך דנן את גרסתה ולתמוך אותה בראיות,
29 הדבר יפעל נגד האינטרסים שלה בהליכים המתנהלים נגדה בארצות-הברית. אם
30 טבע תידרש להגיב לבקשה הנוכחית, הדבר ימנע ממנה לנהל ההליכים האחרים

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

1 בחופשיות. קיום הדיון בבקשה דן עלול להזיק לחברה גם בשל טענות של השתק
2 או הודאה שיועלו נגדה ושייעשה בהן שימוש בהליכים האחרים.

3

4 טבע הוסיפה כי משאבי הזמן וכוח האדם שלה מוקדשים בימים אלה להתמודדות
5 עם התביעות שהוגשו נגדה, ואין לכן מקום לחייבה להתמודד עם הבקשה הנוספת
6 הנוכחית. בנוסף נטען כי אם בית-המשפט לא יסלק את הבקשה הנוכחית על הסף,
7 הדבר יפגע ביעילות הדיונית, שכן המבקש יידרש לתקן את בקשתו חדשות
8 לבקרים בהתאם לטענות וראיות שיתווספו במהלך ניהול ההליך. כך קרה כאשר
9 במסגרת הבקשה המאוחדת הוסיפו המבקשים שלא כדין ותוך הרחבת חזית
10 עובדות נוספות שלא נטענו על-ידיהם בבקשות המקוריות.

11

12 טבע אף ציינה כי מתן עדיפות למבקשים שהגישו את הבקשה המאוחדת, ייצור
13 תמריץ לא רצוי להגשת בקשות לא בשלות על-ידי מבקשים, רק כדי "לתפוס תור"
14 ולהצליח בתחרות מול מבקשים פוטנציאליים אחרים שעשויים היו להגיש בקשות
15 דומות (ואולי נמנעו מלעשות כן בשלב זה, משום שהיו סבורים כי טרם בשל המועד
16 לכך).

17

18 10. לחלופין עתרה טבע כי בית-המשפט יורה על עיכוב ההליכים בבקשה המאוחדת.
19 זאת מאחר שחלק מהשאלות שיהיה על בית-המשפט לדון בהן במסגרת ההליך דן,
20 הן שאלות דומות לשאלות שיידונו בהליכים בארה"ב. מעבר לכך, המבקשים
21 עותרים שהחברה תעלה בתביעה הנגזרת שהם מבקשים להגיש בשמה, טענות
22 המנוגדות לאלה שטבע והחברות הקשורות אליה העלו בארצות-הברית בהליכים
23 האזרחיים והפליליים המתנהלים נגדה. גם מטעם זה יש לעכב את ההליכים
24 בתובענה הנוכחית עד שיסתיימו ההליכים האחרים.

25

26 מעבר לכל אלה טענה טבע כי יש לסלק את הבקשה על הסף מאחר שלא צורפו
27 אליה החברות הבנות של טבע שהמסמכים המבוקשים נמצאים למעשה בידיהן.

28

29

תשובת המבקשים

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

11. המבקשים טענו כי יש לדחות את הבקשה לסילוק על הסף של הבקשה המאוחדת. לגישתם, לטבע נגרמו נזקים משמעותיים כבר בשלב זה – היא כבר התפשרה בכמה תביעות והסכימה לשלם פיצוי של עשרות מיליוני דולרים. מעבר לכך, בהתאם לפשרה המתגבשת, צפויה טבע לשלם סכום נוסף של 250 מיליון דולר.
- לגישת המבקשים, ההליך שהוגש על-ידיהם הוא הליך ביניים שכלל לא ניתן לסלק אותו על הסף. עוד נטען כי הטענה לסילוק על הסף בשל "העדר בשלות" איננה קיימת בהליכים אזרחיים (אלא רק בהגנה על רשויות בהליכים מנהליים).
- המבקשים הוסיפו כי סילוק על הסף מתאים למקרים שהם קלים לבירור, בעוד שבמקרה דנן נדרש בירור מעמיק ביחס למספר נושאים כגון הרכב הדירקטוריון במועדים שונים בהם התקבלו החלטות ביחס לשיווק אופיואידים ונזקים שנגרמו בגין הפשרה בארה"ב. המבקשים הדגישו כי ככלל, יש להעדיף בירור של המחלוקת לגופה על פני סילוקה על הסף.
12. לגישת המבקשים, הנימוקים שהעלתה טבע בבקשה לסילוק על הסף אינם רלוונטיים לבקשה לגילוי מסמכים לפני הגשת תביעה נגזרת, אלא לבקשה לאישור תביעה נגזרת עצמה. כך לגישתם, גילוי מסמכים כשלעצמו אינו מחליף את שיקול-הדעת של הדירקטוריון. זאת ועוד - כדי שבקשה לגילוי מסמכים תתקבל, נדרש המבקש להציג רק תשתית ראייתית ראשונית, ולכן אין הכרח בשלב זה לברר את ההיקף המלא של הנזק שנגרם לחברה.
13. עוד טענו המבקשים שיש לדחות את טענת החברה אודות עצמאות הדירקטוריון שלה. הם הוסיפו כי החברה כבר הביעה נכונות לשלם פיצויים בסכומי עתק בהליכים המקבילים בארה"ב, היינו מול הפגיעה התיאורטית באפשרות של החברה להתגונן בהליכים בארה"ב, קיימת פגיעה ודאית של פיצוי שהחברה כבר משלמת בלא שהיא מבקשת להטיל אחריות על נושאי המשרה בה שגרמו לה לנזק.
- המבקשים ציינו כי אם תסולק הבקשה על הסף ולא יתאפשר להם או לבעלי מניות אחרים להגיש בקשות דומות עד לסיום ההליכים נגד טבע בעוד שנים רבות, הדבר

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

מערור חשש כי עילות התביעה האפשריות של טבע נגד מי מנושאי המשרה שלה –
יתיישנו, או שיועלו נגדה טענות של שיהוי. עוד נטען כי קיים חשש שהדירקטורים
בטבע יקדמו פשרות לא רצויות בהליכים נגדה לאור ניגוד העניינים בו הם מצויים.

התגובה לתשובה

14. בתגובתה לתשובת המבקשים, טענה טבע כי יש לדחות את עמדת המבקשים לפיה
בקשה לגילוי מסמכים לפני הגשת תביעה נגזרת היא "חסינה" מסילוק על הסף.
היא הבהירה כי ניתן לסלק על הסף כל הליך שהוא "נעדר עילה" וכזה הוא ההליך
דנן. על-כל-פנים, קבלת טענת המבקשים בהקשר זה תייצר תמריץ נוסף ולא רצוי
להגשת בקשות לגילוי מסמכים בטרם הגשת תביעה נגזרת.

טבע חזרה על גישתה לפיה יש לפחות לעכב את ההליכים בבקשה, שכן בהליכים
בארה"ב עולות טענות דומות לאלה שהעלו המבקשים בבקשה דנן, וקיים לכן חשש
מהכרעות סותרות.

טבע חזרה וציינה כי הגשת ההליך הנוכחי והדיון בו חותרים תחת טובת החברה.
רוב ההליכים עדיין תלוי ועומד בארה"ב וטבע כופרת באחריות ומתגוננת מפניהם.
לאחר שטבע תשיב לבקשה הנוכחית, ינסו המבקשים לקעקע את גרסתה - שהיא
הגרסה שטבע מעלה גם בהליכים האחרים המתנהלים נגדה. כן נטען כי המבקשים
מעוניינים להעלות בשם טבע בהליך דנן טענות סותרות לאלה שהיא מעלה
בארה"ב, וכי קיום ההליכים הכפולים יכביד על טבע ויגבה ממנה זמן ומשאבים
ניהוליים המוקדשים להליכים שמתנהלים נגדה.

15. טבע הדגישה כי בניגוד לטענת המבקשים, אין מדובר בעיכוב הליכים ללא סוף.
עיכוב הליכים הוא ממילא תחום בזמן, המבקשים הם אלה שהזדרזו והגישו את
הבקשה מוקדם מדי, ועל-כל-פנים, המקרה דנן אינו שונה מכל מקרה אחר בו
מבוקש עיכוב הליכים.

טבע הוסיפה כי בעת שהוגשו הבקשות המקוריות, לא ניתן היה לטעון לנזק שנגרם
לטבע ולו גם בדוחק. היא ציינה כי טענתם של המבקשים בבקשה המאוחדת ביחס

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

להליך במדינת אוקלהומה בו הושגה פשרה מהווה הרחבת חזית אסורה, שכן
הפשרה הושגה לאחר הגשת בקשות הגילוי המקוריות. אם הבקשה המאוחדת לא
תסולק על הסף, הדבר יעודד מבקשים עתידיים להגיש בקשות שאינן בשלות
בטרם עת. על-כל-פנים, כך נטען, גם היום לא הסתיימו רוב ההליכים שטבע
מנהלת והנזק הסופי ודאי שלא התגבש. המבקשים לא הבהירו מדוע טובת החברה
היא לפעול כבר עתה נגד נושאי המשרה בה.

16. טבע ציינה גם כי טענת המבקשים אודות חשש מהעלאת טענות שיהיו או
התיישנות בעתיד נגד טבע, נטענה בעלמא. הטענה לפיה יש לברר את ההליך
בהקדם לאור הפשרה שדירקטורים בטבע מקדמים כאשר הם בניגוד עניינים,
נטענה אף היא באופן סתמי וללא התייחסות להרכב הנוכחי של דירקטוריון
החברה. עוד צוין במהלך הדיון ביום 9.2.2019 כי במסגרת הדיון טענו המבקשים
טענה הפוכה – לפיה הדירקטורים בטבע דווקא יימנעו מלקדם פשרה בהליכים
המתנהלים נגד החברה, עקב ניגוד העניינים בו הם מצויים.

דיון

17. מספר שאלות טעונות בירור במסגרת הבקשה. ראשית, יש לבחון את השאלה האם
ניתן לסלק על הסף בקשה לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור תביעה
נגזרת. אם התשובה היא חיובית, יהיה מקום לבחון את השאלה האם יש לסלק על
הסף את הבקשה הנוכחית, ואם לא – האם יש מקום לעכב את ההליכים בדיון בה.

האם ניתן לסלק על הסף בקשה לגילוי מסמכים לפני בקשה לאישור תביעה נגזרת?

18. בקשה הנוכחית הוגשה מכוח ס' 198א(א) לחוק החברות. סעיף זה מאפשר כידוע
למי שמבקש להגיש בקשה לאישור תביעה נגזרת, להקדים ולבקש במסגרת הליך
נפרד גילוי של המסמכים הנוגעים לטענתו לבקשת האישור, וזאת עוד לפני
שמוגשת הבקשה לאישור עצמה.

הסעיף קובע:

"198א. (א) מי שרשאי להגיש תביעה נגזרת לפי סעיף 197,

רשאי לבקש מבית-המשפט, לפני הגשת הבקשה לאישור

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

התביעה או לאחר הגשתה, כי יורה לחברה לגלות מסמכים הנוגעים להליך אישור התביעה הנגזרת".

אני סבורה כי ניתן לסלק על הסף גם הליך שבו מתבקש בית-המשפט להורות
לחברה על גילוי מסמכים בטרם הגשת בקשת האישור לגופה.

19. ראשית, מבחינה פורמלית, אין מניעה לדון בבקשה כזו. המבקשים טענו כי לא
ניתן להורות על סילוק על הסף של בקשת ביניים. מבלי לחוות דעה ביחס לטענה
זו, הבקשה שהגישו המבקשים איננה באופן פורמלי בקשת ביניים, אלא מדובר
בתובענה ממש, הליך מהותי נפרד בו עתרו המבקשים לגילוי מסמכים. מדובר
בהליך המסתיים בפסק-דין, ושאינו מהווה חלק, שלב ביניים, בהליך אחר (אלא
לכל היותר שלב מקדים לקראת הגשתו האפשרית של הליך כזה).

20. שנית, מבחינה מהותית, אין סיבה למנוע ממשיב בבקשה לגילוי מסמכים לבקש
שהבקשה שהוגשה נגדו תסולק על הסף עוד בטרם הדיון בה, אם הוא סבור כי על-
פני הדברים הבקשה איננה מגלה עילה.

אכן, סילוק על הסף של בקשות לגילוי מסמכים צריך להיות חריג מאוד. כך,
כידוע, גם בקשות לסילוק על הסף של בקשות לאישור תביעות נגזרות (וייצוגיות)
הן בקשות שבית-המשפט נוטה בדרך-כלל לדחות אותן, מאחר שבקשות האישור
עצמן נחשבות כבקשות סף. בית-המשפט נוהג בדרך-כלל להותיר את הדיון
העובדתי והמשפטי בטענות המועלות בבקשות הסף – לשלב בירורה של בקשת
האישור לגופה (ר' למשל רע"א 7667/17 רזנצווייג נ' חזן (3.12.2018)).

בית-המשפט יקבל בקשות לסילוק על הסף של בקשות לאישור תביעה נגזרת (או
יייצוגית) רק כאשר הדיון בהן הוא קל, פשוט ומהיר, וכאשר הוא עשוי לחסוך דיון
מורכב ומסובך בבקשה לגופה. כך קבע בית-המשפט העליון ברע"ע 5154/08 קוסט,
פורר, גבאי, קסירר רו"ח נ' קדמי (2.4.2009) כי ניתן לסלק בקשה לאישור על הסף
כאשר "קריאה פשוטה של הדברים, על פניהם, מלמדת לכאורה כי המדובר

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

- 1 בבקשת סרק, ודיון בבקשה לסילוקה של בקשת האישור על הסף הוא פשוט,
2 מהיר ויכול להוביל למסקנה חד-משמעית".
3
- 4 21. כללים דומים צריכים לחול גם ביחס לבקשה לסילוק על הסף בהליך של בקשה
5 לגילוי מסמכים לפני הגשת תביעה נגזרת מכוח ס' 198א לחוק החברות. תוצאה
6 אחרת, היינו קביעה לפיה בקשות לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור
7 תביעה נגזרת הן "חסינות" מפני סילוק על הסף, עלולה בין היתר "לתמרץ"
8 מבקשים להגיש דווקא בקשות כאלה ולא בקשות לאישור תביעות נגזרות, רק כדי
9 להבטיח כי בקשותיהם לא יסולקו על הסף. מובן כי תוצאה כזו אינה רצויה.
10
- 11 מבחינת היעילות הדיונית, אין מקום לכך שבית-המשפט יידרש לדיון בבקשת
12 הגילוי לגופה על כל הטענות המועלות בה, אם על-פני הדברים ברור כי מדובר
13 בבקשה שאין מקום לקבלה. דיון בבקשה לגופה מחייב בדרך כלל את בית-המשפט
14 להידרש גם לסיכויי התביעה, באופן שעשוי לחייב העמקה והשקעה במחלוקות
15 העובדתיות והמשפטיות בין הצדדים. זאת כאשר ניתן להימנע מדיון כזה כאשר
16 ניתן להכריע בבקשת הסף עוד בטרם הדיון בבקשה עצמה.
17
- 18 22. בית-המשפט הוא האמון על היעילות הדיונית ועל ניצול מיטבי של זמנו. לכן,
19 במקרה דנן, גם לו הייתה טבע מגישה תשובה לבקשה לגילוי מסמכים, ואילו היה
20 בית-המשפט סבור כי אחת מהטענות המועלות בה היא כזו שניתן לדון בה על
21 נקלה בלא לבחון את יתר הנושאים השנויים במחלוקת, היה בית-המשפט עשוי
22 לפצל את הדיון ולדון בטענה זו לפני הדיון בטענות האחרות. באופן דומה אין גם
23 מניעה כי בית-המשפט יעשה כן גם לבקשתה של החברה המשיבה, ויקדים ויבחן
24 את אחת הטענות שהיא מעלה – אם מדובר בבחינה קצרה שעשויה לייתר דיון
25 ארוך ומורכב בטענות האחרות.
26
- 27 כך לשם דוגמה, אם מוגשת בקשה מכוח ס' 198א לחוק החברות על-ידי מי שאין
28 ספק שאינו זכאי להגיש תביעה נגזרת בשם החברה (למשל משום שהוא אינו כלל
29 בעל-מניות בה), ניתן לדון בבקשה ולסלק את התובענה על הסף, בלא לחייב את

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

המשיבה להידרש להשיב לבקשה כזו תוך התייחסות לטענות המועלות לגופו של עניין כלפיה.

23. עוד אציין כי במקרה דנן נכון היה לדון בבקשה לסילוק על הסף, לבחון אותה ולבררה בראשית הדיון, עוד לפני שטבע הגיבה לבקשת המבקשים ולפני שהיא פרסה את טענותיה ביחס לבקשה לגופן. זאת מאחר שכפי שהובהר לעיל, חלק מהטענות שהעלתה טבע בבקשתה נוגעות לנזק שעלול להיגרם לה (ולכן בעקיפין גם למבקשים כבעלי-מניותיה), אם היא תידרש להגיב לבקשה לגופה ולפרוס את טענותיה לגופן במסגרת ההליך הנוכחי. זאת לאור קיומם של הליכים מקבילים רבים בהם היא מתמודדת עם טענות דומות. בנסיבות כאלה, היה מקום לדחות את המועד להגשת תשובתה של טבע לבקשה לגופה, לדון קודם כל בטענותיה המקדמיות ולבררן.

24. סיכומה של נקודה זו – אין מניעה עקרונית לסלק על הסף במקרים המתאימים גם בקשה לגילוי מסמכים המוגשת לפני הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת מכוח ס' 198א לחוק החברות. מקרים כאלה הם חריגים ומתקיימים רק כאשר טענות הסף הן ברורות על-פניהן ואינן מחייבות דיון מעמיק או בירור עובדתי כלשהו, וכאשר הבירור שלהן עשוי לחסוך דיון ובירור מורכב במסגרת בקשת הגילוי לגופה.

האם יש לסלק על הסף את הבקשה הנוכחית?

25. משנקבע כי ניתן להורות במקרים מתאימים וחריגים על סילוק על הסף של בקשה המוגשת מכוח ס' 198א לחוק החברות, יש לבחון האם יש מקום להורות על סילוקה על הסף של הבקשה הנוכחית.

בקשה לגילוי מסמכים היא דומה לבקשה לאישור תביעה נגזרת

26. ראשית יש להבהיר כי בקשה לגילוי מסמכים מכוח ס' 198א לחוק החברות, היא בקשה שיש להתייחס אליה במובנים רבים כאל בקשה לאישור תביעה נגזרת. בית-המשפט התייחס באופן זה לבקשה לגילוי מסמכים במספר הזדמנויות. כך בין היתר נקבע לא אחת כי לצרכי הכרעה בין בקשות "מתחרות", אין לייחס משמעות להבדל בין בקשה לאישור תביעה נגזרת לבין בקשה לגילוי מסמכים המוגשת לפני

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

- 1 הגשת בקשה כזו (ר' תנ"ג (כלכלית) 640-01-17 טלמור נ' רבקה טכנולוגיות בע"מ
2 (2.3.2017); תנ"ג (כלכלית) 17044-12-14 אהרוני נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ
3 (1.12.2015); ות"צ (כלכלית) 50425-12-16 שוורץ נ' טבע (8.5.2018)).
4
5 27. הטעם לקביעה זו הוא משום שבקשה לגילוי מסמכים לפי ס' 198א היא בקשה
6 הפותחת הליך שנועד בסופו להביא להגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת, ולהגשת
7 התביעה הנגזרת עצמה. יתרה מזאת, במסגרת בקשה כזו – כמו בבקשה לאישור
8 תביעה נגזרת, מעלה המבקש את הטענות שהוא מבקש לטעון בשמה של החברה
9 נגד הנתבעים הפוטנציאליים.
10
11 כך, בהתאם לסעיף 198א(ב) לחוק החברות, בית-המשפט יקבל בקשה לגילוי
12 מסמכים אם שוכנע "כי המבקש העמיד תשתית ראיתית ראשונית לגבי קיומם
13 של התנאים לאישור התביעה הנגזרת המנויים בסעיף 198א". כלומר, לצורך
14 בירור הבקשה, בית-המשפט נדרש לבחון את הטענות שהמבקש העלה באופן דומה
15 לבחינה שנערכה במסגרת בקשה לאישור תביעה נגזרת, אם כי תחת רף ראיה נמוך
16 יחסית.
17
18 כתוצאה מכך, נדרשת גם המשיבה, החברה שנגדה הוגשה הבקשה, להידרש
19 לטענות המועלות לגופן, להגיב להן ולנסות להדוף אותן. לכן, הדיון בבקשה לפי ס'
20 198א לחוק החברות הוא דומה מאוד בבסיסו לדיון בבקשה לאישור תביעה נגזרת,
21 כאשר ההבדל העיקרי נוגע כאמור לנטל הראיה הנמוך יותר המוטל על המבקש.
22
23 28. לאור האמור לעיל, כדי לברר האם יש לסלק את התובענה הנוכחית על הסף, יש
24 לבחון את השאלה האם – אילו היה המבקש מגיש בקשה לאישור תביעה נגזרת –
25 היה מקום לסלק גם אותה על הסף. אם התשובה היא חיובית, אם ברור שהמבקש
26 לא עומד בתנאי הסף להגיש בקשה לאישור תביעה נגזרת, אין מקום להיעתר גם
27 לבקשה לגילוי המסמכים, ויש לסלקה על הסף.
28
29 עילת תביעה של חברה נגד נושאי משרה שגרמו לה להפר את הדין

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

29. עניינה של הבקשה הוא כאמור בפעולות בלתי-חוקיות שלטענת המבקשים בוצעו
על-ידי טבע באמצעות נושאי משרה ובעלי תפקידים בה. המבקשים טענו כי נושאי
המשרה הללו הפרו את חובות האמון והזהירות שלהם כלפי טבע.

לאחרונה נדרשתי לשאלת חובתם של נושאי משרה כלפי החברה בגין הפרת
הוראות הדין על-ידיהם כאורגנים של החברה בתנ"ג 18-06-59581 **כהן נ' בזק**
החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (19.1.2020, להלן: "**פסק-דין כהן**"). באותו
עניין הוגשה בקשה לגילוי מסמכים נגד בזק, כדי לברר מי מנושאי המשרה בה
אחראי להפרת הדין של החברה שבגינה הוטל עליה על-ידי משרד התקשורת עיצום
כספי. בפסק הדין קבעתי כי הפרה **מכוונת** של הדין על-ידי נושאי משרה בחברה
שכתוצאה ממנה קובעת ערכאה שיפוטית שהחברה הפרה את הוראות הדין
(במישור המנהלי או הפלילי), עשויה להקים לחברה עילת תביעה של הפרת חובת
הזהירות או הפרת חובת האמונים נגד נושאי המשרה בה (ר' ס' 30 בפסק דין **כהן**
הנ"ל).

בהמשך בס' 45 לפסק-דין **כהן** נקבע כי -

"פעולה בלתי-חוקית מכוונת ומודעת של נושאי המשרה
בשם החברה היא הפרה של חובת הזהירות וחובת האמונים
שלהם כלפי החברה, תהיה המוטיבציה לפעולתם אשר
תהיה. בהקשר זה יש להדגיש כי ההפרה קיימת בין אם
היא נועדה לקדם טובת הנאה אישית של נושא המשרה ובין
אם נושא המשרה סבור כי היא 'לטובת' החברה. במילים
אחרות, גם נושא משרה שמפר ביודעין את הדין כדי לקדם
לכאורה את ענייניה של החברה (למשל – על-ידי תשלום
שוחד), מפר הן את חובת הזהירות שלו והן את חובת האמון
שלו לחברה".

30. לכן, אם יוכיחו המבקשים ברמה הנדרשת בשלב זה של ההליך הפרה מכוונת של
הדין על-ידי נושאי המשרה של טבע, הדבר עשוי להצדיק קבלה של בקשתם. זאת
אם יוכחו גם כל יתר הרכיבים הנדרשים לצורך קבלתה של בקשה כזו.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

1
2 יחד עם זאת יודגש כי בפסק דין כהן הנ"ל, הוגשה הבקשה לגילוי מסמכים לאחר
3 שההליך המנהלי בו הוטל העיצום הכספי על בזק על-ידי משרד התקשורת –
4 הסתיים. במועד הדיון בבקשה, העיצום הכספי כבר הוטל, עתירה מנהלית
5 שהגישה בזק נגד החלטת משרד התקשורת – נדחתה, ובהמשך אף חזרה בה בזק
6 מערעור שהיא הגישה לבית-המשפט העליון על פסק הדין של בית-המשפט
7 לעניינים מנהליים.

8
9 במקרה דנן לעומת זאת, חלק הארי של ההליכים המתנהלים בעניין פרשת
10 האופיואידים עודו תלוי ועומד, והדיון בהם טרם הסתיים. לכן וכפי שיפורט להלן,
11 לא ניתן לקבוע בשלב זה את שיעור הנזק הכולל שייגרם לטבע כתוצאה מפרשה זו.
12
13 סיכומה של נקודה זו – לחברה עשויה לעמוד עילת תביעה נגד נושאי משרה בה אם
14 יוכח כי הם הפרו את הוראות הדין במודע באופן שגרם לחברה לנזק.

15
16 **הטענה לפיה הבקשה הוגשה לפני שהנזק שנגרם לטבע התגבש**
17 33. אחת מטענותיה העיקריות של טבע בבקשה לסילוק התובענה על הסף, נוגעת
18 לעובדה שהבקשות המקוריות הוגשו על-ידי המבקשים עוד בטרם נגרם לטבע נזק
19 כלשהו כתוצאה מפרשת האופיואידים. לטענתה של טבע, כאשר הבקשות
20 המקוריות הוגשו, היא טרם נדרשה לשלם סכום כלשהו בקשר עם הפרשה
21 האמורה.

22
23 בהתייחס לנזק שמקורו בפרשה שהושגה במדינת אוקלהומה, טענה טבע קודם כל
24 כי הוספת נושא זה לבקשת הגילוי המאוחדת נעשתה תוך הרחבת חזית אסורה על-
25 ידי המבקשים, שהיא התנגדה לה. כן נטען כי גם בהינתן הנזק הנובע מהפרשה
26 במדינת אוקלהומה, הרי מדובר בהליך אחד מבין הליכים רבים מאוד שרובם
27 ככולם עדיין מתנהלים, הדיון בהם טרם הושלם ולכן הנזק הנוגע אליהם טרם
28 התגבש.

29

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

בכלל זה מתנהל עדיין ההליך המרכזי בבית-המשפט באוהיו בו אוחדו מרבית ההליכים שהוגשו לבית המשפט הפדראלי וכן הליכים רבים מבין ההליכים שהוגשו לבתי המשפט המדינתיים ("ההליך המאוחד" או "Multidistrict Litigation" ור' ס' 49 לבקשה המאוחדת וס' 14 לבקשה לסילוק על הסף). במסגרת הליך זה נושאים הצדדים ונותנים אודות אפשרות לפשרה. בנסיבות אלה, כך טענה טבע, בקשה הנוגעת לאפשרות לתבוע את נושאי המשרה שלה ביחס לנזקים שטרם התגבשו במלואם, היא מוקדמת ואינה בשלה.

34. אני סבורה כי כאשר בקשה לאישור תביעה נגזרת מוגשת בטרם בשלו כל רכיבי עילת התביעה מכוחה מוגשת הבקשה, יש מקום לדחות את הבקשה. כך למשל, אם מוגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת בעילה המחייבת הוכחה של נזק – בטרם התגבש כל נזק שהוא, אין מקום לאשר את הבקשה ויש לדחות אותה.

באופן דומה, אם מוגשת בקשה לגילוי מסמכים לפי ס' 198א כאשר לא נגרם נזק (ואם הנזק הוא אחד מרכיבי העילה), יש לדחות גם בקשה כזו, שכאמור הדיון בה דומה במהותו לדיון בבקשה לאישור תביעה נגזרת. מבחינה זו מקובלת עלי טענתה של טבע לפיה ניתן לסלק על הסף בקשה לגילוי מסמכים שאינה "בשלה". אין מדובר בעילה מהמשפט המנהלי, אלא בטענה אודות העדרו של אחד הרכיבים בעילת התביעה, המצדיקה – כאשר היא מוכחת – את דחיית הבקשה.

האם במקרה דנן התגבש הנזק נושא בקשת המבקשים?

35. בהקשר זה יש להתייחס בנפרד לבקשות המקוריות שהגישו המבקשים, ולבקשה המאוחדת שהוגשה לאחר מכן על-ידי כל המבקשים יחד.

הבקשות המקוריות

36. הבקשות המקוריות הוגשו – ועל כך אין חולק – בטרם טבע שילמה כל סכום שהוא במסגרת ההליכים שהתנהלו נגדה בארצות הברית (ר' דבריו של ב"כ המבקשים בעמ' 1 שורה 12 לפרוטוקול ישיבת 9.2.2019).

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 זה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

37. אילו היו הבקשות המקוריות מוגשות בטענה כי לטבע עומדת נגד נושאי המשרה עילה של הפרת חובת זהירות בלבד, נראה כי היה מקום לקבל את עמדתה של טבע ולסלק את הבקשות – במועד בו הן הוגשו – על הסף. עילה של הפרת חובת זהירות מחייבת הוכחה של נזק שהוא אחד מרכיביה של עוולת הרשלנות. מבחינה זו – אין די בכך שהופרה חובת הזהירות באופן שיצר סיכון, וכדי להצליח בתביעה על התובע להוכיח גם את קיומו של רכיב הנזק.

כך קבע למשל בית-המשפט העליון בע"א 7550/08 מכללת איסט לונדון השלוחה בישראל נ' סתון (10.6.2010) בסעיף 3 כי "יש להבחין בין יצירת הסיכון לבין הנזק עקב התממשות הסיכון. אין לך עוולה נזיקית שתחילתה אינה ביצירת סיכון, אך ככלל, ועוולת הרשלנות בפרט, אין מטילים אחריות נזיקית בגין יצירת סיכון גרידא".

בהמשך הבהיר בית המשפט כי "התביעה שבפנינו מושתתת על עוולת הרשלנות שהנזק הוא אחד מיסודותיה ועל כן לא צומחת עילת תביעה כל עוד לא נגרם נזק. במקרה דנן, הסיכון נוצר בעת חתימת ההסכם בשנת 1998, אך הנזק עצמו נוצר, לכל המוקדם, רק בשנת 2001 עם ביטול ההרשאה על ידי מכללת איסט לונדון, ורק החל מאותו מועד התגבש בידי המערערת 'כוח תביעה' (ור' גם וכן ע"א 945/11 שאנקול לשיווק (1937) בע"מ נ' סומך חייקין KPMG (20.8.2014), בס' 10-11 לחוות דעתה של הש' נאור ותנ"ג (כלכלית) 47621-07-16 חורב נ' בי קומיוניקיישנס בע"מ (18.7.2019)).

38. במועד הגשת הבקשות המקוריות לא נטען לכל נזק שנגרם לטבע כתוצאה מהפרת חובת הזהירות על ידי נושאי המשרה בה ומשכך – לא התגבש בידיה של טבע באותו מועד כוח תביעה נגדם. הבקשה התבססה על נזקים עתידיים שצפויים להיגרם לטבע, שהמבקשים היו סבורים שטבע חשופה אליהם. אולם באותו שלב מדובר היה בסיכון בלבד שכאמור אין די בו.

אילו הייתה טבע מצליחה להתגבר על הטענות שהועלו נגדה בכל ההליכים שהוגשו בארה"ב ולהימנע באופן זה מתשלום של כל סכום שהוא (בין בפשרה ובין בפסק

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

- דין (מנומק), הסיכון לא היה מתממש, ולא הייתה עומדת לטבע עילת תביעה של
רשלנות נגד נושאי המשרה בה בקשר עם פעולותיהם במסגרת פרשת
האופיאידים. בכך הודה גם ב"כ המבקשים בישיבת יום 9.2.2019 (שם הוא ציין
כי "אם היה מתברר שטבע נהגה כדין [והוא כופר בכך שהיא נהגה כדין. ר.ר.], אז
באמת לא הייתה לנו טענה" עמ' 1 שורה 19).
39. טענתו של ב"כ המבקשים בהקשר זה הייתה כי הגם שטבע לא שילמה כל סכום
שהוא מכוח ההליכים באותה עת, היא כבר הוציאה הוצאות רבות בקשר עם
ההליכים באותו שלב, הוצאות שהגיעו כבר אז לסכומים שהמבקשים מעריכים
אותם בעשרות מיליוני דולרים או אף למעלה מכך (ר' עמ' 1 לפרוטוקול, שורות 14-
15). אולם טענה זו (הנוגעת לנזק שנגרם לטבע כתוצאה מהוצאות שהיא הוציאה
לצורך ניהול ההליכים) לא נטענה על-ידי המבקשים בבקשת הגילוי המאוחדת,
והיא לא נתמכה לכן בתצהיר או בכל ראיה אחרת. לכן לא ניתן לקבלה.
40. כדי להתגבר על הטענה לפיה לא נגרם לטבע נזק במועד הגשת הבקשות, הפנו
המבקשים לבקשת הגילוי המאוחדת. לטענתם, כאשר בקשה זו הוגשה, כבר נגרם
לטבע נזק בשיעור של 85 מיליון דולר, הסכום נושא הפרשה שהושגה בהליך בבית-
המשפט באוקלהומה. לגישתו של ב"כ המבקשים, לאחר שהנזק הזה נגרם, ואין
חולק כי הוא כבר נגרם במועד הגשת הבקשה המאוחדת, אין עוד טעם לסלק את
הבקשה המאוחדת על הסף. לדבריו "אני חושב שמשווגשה הבקשה המאוחדת,
מה הטעם לסלק את ההליך, ומחר בבוקר נגיש שוב את הבקשה המאוחדת?" (ר'
עמ' 1 לפרוטוקול, שורות 21-22).
41. טענה זו אינה מקובלת עלי. אני סבורה כי אלמלא היו הבקשות המקוריות כוללות
עילות תביעה נוספות (כפי שיובהר להלן), לא היה מקום לקבל את עמדתו הנ"ל
של ב"כ המבקשים. משמעות הטענה היא כי גם אם במועד בו הוגשו הבקשות
המקוריות לא היה מקום לקבל אותן (שכן טרם נגרם לטבע כל נזק), גם אם עילת
התביעה של טבע התגבשה במלואה רק לאחר הגשתן של הבקשות, במועד הגשת
הבקשה המאוחדת, אין עוד טעם בסילוק על הסף. זאת – כך לפי הטענה – מאחר

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

1 שהמבקשים ממילא יוכלו לשוב ולהגיש את הבקשה המאוחדת מיד לאחר הסילוק
2 על הסף.

3
4 אינני סבורה כי יש לקבל אופן התנהלות כזה מצדם של מבקשים, ואין מקום
5 לעודד הגשת בקשות במועד בו הנזק (או רכיב אחר מרכיבי העילה) טרם התגבש,
6 תוך תקווה שהוא יתגבש בהמשך במהלך "חיי הבקשה". כידוע, קורה לא אחת
7 שמספר מבקשים מגישים לבית-המשפט בקשות דומות הנוגעות לאישור של
8 תביעה נגזרת (או ייצוגית) ביחס לאותה מערכת נסיבות. כך קורה כאשר מבקשים
9 אחדים סבורים כי ישנו בסיס סביר להגשת בקשה כזו, וודאי כאשר ההערכה היא
10 שישנו סיכוי לזכייה בפיצויים בסכומים משמעותיים. כזכור, גם במקרה דנן הוגשו
11 שתי בקשות לגילוי מסמכים שהדיון בהן אוחד.

12
13 42. באותם מקרים "אטרקטיביים" בהם מבקשים רבים סבורים כי ניתן להגיש בקשה
14 ולזכות בפיצוי (וכתוצאה מכך בגמול ושכר טרחה) בסכומים משמעותיים, נוצרת
15 תחרות בין מספר בקשות אישור המוגשות לבתי-המשפט. מאחר שהכלל שקבעו
16 בתי-המשפט בהקשר זה הוא כי אם הבקשה שהוגשה ראשונה היא בקשה ראויה,
17 היא זו שתגבר על יתר הבקשות (ר' ע"א 3293/17 **רבקה טכנולוגיות בע"מ נ'**
18 **טלמור** (12.9.2018)), נוצר תמריץ למגישי הבקשות לנסות ולהיות אלה שיגישו את
19 הבקשה הראשונה.

20
21 בית-המשפט צריך לעמוד על המשמר ולהבהיר כי בקשות שהוגשו ראשונות רק כדי
22 "לתפוס מקום" בתור, ובטרם בשלה העת להגישן, לא יקבלו את העדיפות השמורה
23 לבקשות המוקדמות. זאת כדי למנוע ממבקשים להגיש בקשות לא בשלות
24 שעלולות לגרום נזק לחברה בשמן מבקש המבקש לפעול (אם מדובר בבקשה
25 לאישור תביעה נגזרת; או לקבוצה אם מדובר בבקשה לאישור תביעה ייצוגית), רק
26 כדי להיות המגישים הראשונים של הבקשה.

27
28 43. לכן אני סבורה כי בקשה שהוגשה בטרם התגבשה עילת תביעה ובכלל זה בקשה
29 להגשת תביעה נגזרת בעילת רשלנות שהוגשה לפני שנגרם נזק בר-תביעה לחברה,
30 היא בקשה שדינה להיות מסולקת על הסף. זאת, גם אם לאחר שהיא הוגשה,

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

מתגבש נזק. באופן זה יועבר המסר למבקשים הפוטנציאליים להמתין ולא להגיש בקשות לא בשלות.

הבקשה המאוחדת – טענות להפרת חובת אמונים ולהשבה

44. חרף האמור לעיל, אני סבורה כי אין מקום לסלק את בקשת המבקשים על הסף, שכן הם העלו בבקשה המאוחדת גם טענה אודות הפרת חובת האמונים של נושאי המשרה כלפי טבע (ס' 75 לבקשה המאוחדת). לגישת המבקשים, טבע נטלה חלק בפעילות שהיטיבה מאוד עם המנהלים אך יצרה לחברה חשיפה ארוכת טווח אדירה בהיקפה. מכאן – כך נטען – שהמנהלים פעלו במצב של ניגוד עניינים והפרו את חובת האמון שלהם כלפי טבע (ס' 75 לבקשה). כידוע, עילה של הפרת חובת אמונים אינה מחייבת בהכרח הוכחה של נזק, והיא עשויה להצדיק גם תביעה להשבה. בהקשר זה טענו המבקשים בין היתר כי בנסיבות שנטענו על-ידיהם רשאית טבע לדרוש השבה מנושאי משרה בה שקבלו מענקים והטבות מבוססי ביצועים.

מבלי לחוות דעה ביחס לטענות אלה לגופן (דבר שאינו נחוץ בשלב זה של הדיון בבקשה לסילוק על הסף), אני סבורה כי הגם שבמועד הגשת הבקשות המקוריות לא עמדה למבקשים ככל הנראה עילת תביעה של הפרת חובת הזהירות, הרי לא ניתן לקבוע בשלב זה ובטרם הדיון בבקשה לגופה, כי לא עמדה להם עילת תביעה אפשרית של הפרת חובת אמונים. עילה כזו, אם תוכח, עשויה להצדיק בנסיבות מסוימות השבה של הטבות שקבלו נושאי המשרה מטבע.

סיכומה של נקודה זו – לא ניתן לקבוע כי במועד הגשת הבקשות המקוריות, לא עמדה לטבע עילת תביעה אפשרית נגד מי מנושאי המשרה שלה בהתאם לאמור בבקשות. לכן, לא היה מקום לסלק את הבקשות המקוריות על הסף ואין גם מקום לסלק על הסף את הבקשה המאוחדת.

הבקשה לעיכוב הליכים

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

45. כזכור עתרה טבע לחלופין שאם בית-המשפט לא ייעתר לבקשתה לסילוק התובענה
על הסף, כי הוא יורה על עיכוב ההליכים בה. אני סבורה כי יש לקבל את בקשתה
החלופית של טבע כפי שאפרט להלן.

4

בבקשה הנוכחית מעלים המבקשים – ודומה שעל כך אין מחלוקת – טענות רבות
וחמורות נגד התנהלותה של טבע עצמה במסגרת פרשת האופיאידים. דיון בטענות
אלה לגופן במסגרת הבקשה הנוכחית עלול להסב לטבע נזקים. כך, כפי שצוין לא
אחת לעיל, אין מחלוקת כי טבע מתמודדת עם טענות דומות לאלה שמועלות נגדה
בבקשה הנוכחית, בהליכים הרבים האחרים בהם היא נתבעת בארצות-הברית.
המבקשים לא כפרו בכך שכבעלי מניות בטבע, האינטרס הראשוני שלהם הוא כי
טבע תשכיל להתמודד עם הטענות הללו בהליכים בהם היא נתבעת, וכי התובענות
שהוגשו נגדה בארה"ב – יידחו.

12

46. מאחר שזהו האינטרס הראשוני של בעלי מניותיה של טבע ובכלל זה של

המבקשים, לא נראה כי אינטרס זה עולה בקנה אחד עם בירור בקשה הכוללת
טענות רבות וחמורות נגד טבע. אם המבקשים אכן פעלו כפי שהם טוענים, וביצעו
**"מחקר מעמיק וניתוח של מסמכים רבים [שהעלה] תשתית ראייתית ראשונית
לעילות התביעה"** (ס' 7 לבקשה המאוחדת), לא יהיה זה רצוי מבחינת טבע – ולכן
גם מבחינתם – כי התוצאות של מחקרם זה יהיו גלויות, וכי הן ייבחנו, יידונו
וייחשפו במסגרת הדיון בהליך דנן. במילים אחרות, ככל שהמידע שעומד בבסיס
הבקשה אודות התנהלותה הפלילית של טבע הוא מעמיק יותר ומבוסס יותר, כך
גובר החשש כי חשיפתו תזיק לטבע.

22

47. המבקשים טענו בהקשר זה כי ניתן להימנע מהנזק האפשרי לטבע באמצעות ניהול

של הדיון בבקשתם בדלתיים סגורות. אני סבורה כי יש לקבל את עמדתם.
ראשית, הכלל הוא כידוע כי דיונים בבית-המשפט מתנהלים בפומבי, ואין מקום
במקרה דנן לסטות מהכלל הזה רק כדי לאפשר למבקשים לקיים כבר עתה את
הדיון בבקשתם.

28

29

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

מעבר לכך, אינני סבורה כי יש מקום לזרז את הדיון בבקשת המבקשים עוד בטרם
הסתיימו לפחות הליכי הפשרה המרכזיים שטבע – לדבריה – מנהלת בימים אלה
משא-ומתן לגביהם. לאחר שישתיימו הליכים אלה, ניתן יהיה לאמוד בצורה
מדויקת יותר את גובה הנזק שנגרם לטבע. יתרה מזאת, ניתן יהיה לבחון באיזה
אופן אם בכלל מתכוונת טבע לפעול נגד נושאי המשרה שלה שעשויים להיחשב
כאחראים לנזק הזה, ובאיזה אופן על בית-המשפט לבחון את החלטותיה בהקשר
זה.

48. זאת ועוד - אין מקום לנהל את ההליכים דנן ואת ההליכים בארה"ב במקביל
מטעם נוסף. כפי שהובהר, המבקשים בבקשה דנן מעלים טענות נגד טבע, טענות
שהן דומות מאוד לאלה שמועלות נגדה במסגרת ההליכים בארה"ב. אלא שבעוד
שטבע מתגוננת נגד הטענות הללו בארה"ב, בהליך דנן מעוניינים המבקשים
להעלות טענות אלה בשמה של טבע, נגד נושאי המשרה בה.

ואולם, אם בקשתם של המבקשים תתקבל, והבקשה לאישור תביעה נגזרת
תתקבל אף היא, תימצא טבע בעת ובעונה אחת כופרת בטענות המועלות נגדה
(בהליכים בארה"ב) ומעלה את אותן טענות עצמן (בהליכים בישראל). תוצאה כזו
תסב נזק ודאי לטבע בהליכים בארה"ב, בהם עלולה לעלות נגדה טענה לפיה היא
מנועה מלטעון טענות סותרות בהליכים שונים.

49. טעם נוסף בשלו יש לעכב את ההליכים הוא משום שבהליכים דנן מתעוררות
שאלות משפטיות ועובדתיות הדומות לאלה שמתעוררות בהליכים בארצות-
הברית. בנסיבות כאלה, רשאי בית-המשפט לעכב את הדיון לאור הכלל של *lis*
alibi pendis – הליך תלוי ועומד. כך נכון יהיה בשלב זה להמתין ולראות מה קובע
בית המשפט בארה"ב ביחס לטענות המועלות נגד טבע, קביעות שעשויות להיות
רלוונטיות בבירור אפשרי של תביעה של טבע נגד נושאי המשרה בה. משכך אין גם
מקום להקדים ולאפשר למי מבין בעלי המניות "להכין את עצמו" כבר עתה לדיון
בבקשה לאישור תביעה נגזרת על-ידי קבלת מסמכים מטבע במסגרת בקשה מכוח
ס' 198א לחוק החברות.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

50. טענה נוספת שהועלתה על-ידי המבקשים היא כי היעדרות לבקשתה של טבע משמעה עיכובם של ההליכים עד אין קץ, וכי אין מקום לעכב את ההליכים בבקשה דנן עד שכל אחד ואחד מההליכים המתנהלים בארה"ב יסתיים.

4

אינני סבורה כי יש למקום לקבל עמדה זו. עיכוב הליכים בתובענה נובע מהחלטה של בית-המשפט, שבית-המשפט רשאי לשוב ולבחון אותה מדי פעם. אם מסתבר לבית-המשפט כי העיכוב אורך פרק זמן ממושך מדי או כי ישנן נסיבות המצדיקות לעצור את העיכוב ולדון בבקשה – בית-המשפט יכול לשקול זאת, ולהחליט לבטל את עיכוב ההליכים ולדון בבקשה.

9

בשלב זה, כאשר לגישתה של טבע (בס' 74-75 לבקשה לסילוק על הסף ונספח 4 לה) מתנהלים מגעים אודות פשרה אפשרית ביחס לכל ההליכים התלויים ועומדים בארה"ב (global settlement); ולטענת טבע, הושגה מסגרת עקרונית ביחס לפשרה כזו (there is an agreement in principle), לא מן הנמנע שפשרה כזו תסתיים או לפחות תתקדם בעתיד הנראה לעין, וגם משום כך יש מקום להורות על עיכוב ההליכים בבקשת המבקשים.

16

51. יובהר בשולי הדברים כי הבקשה המאוחדת מתייחסת כאמור לנזקים שנגרמו לטבע רק בחלק מההליכים, בעוד שכאמור הליכים רבים אחרים עודם תלויים ועומדים והדיון בהם טרם הסתיים. כן מתייחסת הבקשה לטענה בדבר הפרת חובת אמון ולהשבה מנושאי משרה של מענקים והטבות מבוססי ביצועים שהם קיבלו מטבע.

22

אילו הייתה הבקשה המאוחדת נדונה כבר עתה לגופה (וההליכים בה לא היו מעוכבים), היה מקום לברר אילו מסמכים יש להורות לטבע לגלות למבקשים, בהינתן העובדה שהבקשה מתייחסת לנזקים מוגבלים בחלק מההליכים בלבד. אולם מאחר שאני סבורה כאמור כי יש לעכב את ההליכים בשלב זה, אין מקום להידרש לשאלות אלה.

28

29

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

52. עניין נוסף שעלה במסגרת הדיון בישיבת יום 9.2.2019 הוא העובדה שטבע לא הגישה עד היום בקשה להודעת צד ג' נגד נושאי המשרה בה. המבקשים טענו (טענה שלא הועלתה על-ידיהם בבקשה המאוחדת) כי טבע הייתה יכולה להגיש הודעות צד ג' נגד נושאי משרה בה, וזאת תוך כפירה בטענות שהועלו נגדה ורק כטענה חלופית. אינני מוצאת לנכון לחוות דעה ביחס לאפשרות זו, שכן המבקשים בבקשה הנוכחית לא עתרו כי בית-המשפט יתיר להם להגיש בשמה של טבע הודעות צד ג' נגד נושאי המשרה בטבע במסגרת ההליכים המתנהלים בארה"ב.

סיכומה של נקודה זו – אני סבורה כי יש לעכב את ההליכים בתובענה דנן, לפחות עד שיסתבר האם טבע תשלים את הליכי הפרשה בהליך המרכזי המתנהל בארה"ב.

האם חשופות עילות התביעה של טבע נגד נושאי המשרה להתיישנות?

53. זה המקום להתייחס לנושא נוסף שלגביו התגלעה מחלוקת בין הצדדים – שאלת ההתיישנות האפשרית של עילות התביעה העומדות לטבע נגד נושאי המשרה בה. שאלה זו היא בעלת משמעות בנוגע למועד הגשת הבקשה לאישור תביעה נגזרת (והבקשה המקדימה לגילוי מסמכים), והיא משליכה בין היתר על השאלה של מידת הדחיפות הקיימת בבירור הבקשה דנן. זאת מאחר שאם ההנחה היא שמרוץ ההתיישנות החל כבר להימנות והוא עתיד להסתיים בקרוב – באופן שימנע מטבע להגיש תביעות שהיא הייתה יכולה להגישן אלמלא כן נגד נושאי המשרה בה – יתכן שיש בכך כדי להצדיק את המסקנה שיש לברר את הבקשה הנוכחית ביתר מהירות.

54. ואולם אני סבורה כי בשלב זה של הדיון לא הוכח כי דחייה בבירור הבקשה תסכן את טבע, וכי קיים חשש ממשי שעילות התביעה האפשריות שלה נגד נושאי המשרה בה עתידות להתיישן בקרוב. המבקשים לא העלו כל טענה קונקרטית בהקשר זה. בכלל זה המבקשים לא הבהירו מהי תקופת ההתיישנות לגישתם (ומהו הדין החל ביחס לכך), מתי יש להתחיל למנות אותה, ומתי – לאור האמור – החל מרוץ ההתיישנות ומתי הוא עתיד להסתיים.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 19-04-12255 דה לנגה נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

- 1 בנסיבות אלה, כאשר הבקשה דנן איננה מסולקת על הסף אלא היא תלויה
2 ועומדת, וכאשר המבקשים לא הוכיחו קיומו של חשש כי עילות התביעה של טבע
3 כנגד נושאי המשרה בה עתידות להתיישן בקרוב, אין מקום לזרז את הדיון בבקשה
4 מפאת הקושי שהדבר עלול לגרום לטבע בהתמודדותה עם התביעות המתנהלות
5 בארה"ב.
6
7 55. לאור כל האמור לעיל, אני מורה על עיכוב ההליכים בתובענה עד להחלטה אחרת.
8 אני מחייבת את המבקשים בהוצאותיה של טבע בגין הבקשה בסכום כולל של
9 10,000 ₪.
10
11 56. התיק יועבר לתז"פ ביום 11.6.2020.
12 טבע תעדכן את בית-המשפט עד מועד זה אודות ההליכים בארה"ב, ובכלל זה
13 אודות הפשרה שאליה היא התייחסה בבקשתה. לאור העדכון הזה תינתן החלטה
14 ביחס להמשך ההליכים בתובענה הנוכחית.
15
16 ניתנה היום, ט"ז שבט תש"פ, 11 פברואר 2020, בהעדר הצדדים.
17
18 רות רונן, שופטת
19